

EDITURA PARALELA 45

frontiere
de
comunicaj

Redactare: Eva Sărășan
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

AUBERT, MARIE

Oameni în toată firea / Marie Aubert ; trad. din lb. norvegiană și note de Simina Răchițeanu. - Pitești : Paralela 45, 2020

ISBN 978-973-47-3266-1

I. Răchițeanu, Simina (trad. ; note)

821.113.5

This translation has been published with the financial support of

NORLA
NORWEGIAN LITERATURE ABROAD

Voksne mennesker

Marie Aubert

Copyright © Marie Aubert

First published by Forlaget Oktober, 2019

Published in agreement with Oslo Literary Agency in conjunction with Livia Stoia Literary Agency

Copyright © Editura Paralela 45, 2020

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

MARIE AUBERT

Oameni în toată firea

Traducere din limba norvegiană și note de
Simița Răchițeanu

Editura Paralela 45

COPIII ALTORA, MEREU, pretutindeni. Cel mai groaznic e în autobuz, când nu am cale de scăpare. Am spatele transpirat și mi-e silă. Lumina soarelui bate puternic în geamurile murdare, autobuzul a fost arhiplin încă din Drammen și o altă mulțime de oameni urmează să urce la stația din Kopstad și apoi în Tønsberg și Fokserød, oameni ce trebuie neapărat să stea în mijlocul culoarului, bălângănindu-se dintr-o parte în alta în timp ce se țin de câte ceva, cu toate că fiecare deținător de bilet ar trebui să aibă locul garantat. Pe scaunul din spatele meu stau un tată și copilul său, un băiat de vreo trei ani, care urmărește pe iPad animația *Pădurea Huckybucky*¹, cu sonorul pornit. Face o gălăgie teribilă și răsunătoare; din când în când, tatăl încearcă să dea volumul mai încet, moment în care copilul urlă de supărare și crește înapoi volumul.

Deja m-am săturat de citit și bateria telefonului este aproape goală, așa că nu pot nici măcar să ascult vreun podcast, aud doar o serie de zdranga-zdranga și cântece stridente despre Șoricel, care mă zgârie pe creier: *Spală micul Șoricel cu o cârpă și o perie și*

¹ Film norvegian de animație apărut în 2016, regizat de Rasmus Sivertsen și adaptat după cartea scriitorului Thorbjørn Egner. În pădure locuiesc un șoricel și prietenii săi, mereu pe fugă, speriați de vulpe și de alte animale de pradă care vor să îi mănânce. Pentru a putea conviețui în pace, aceștia trebuie să găsească un set de reguli clare, pentru toată lumea.

cu apă cu săpun. Când ne apropiem de Telemarksporten nu mai reușesc să-mi țin gura și mă întorc spre tată, un tânăr hipster, cu barbă și cu părul prins într-un coc mic și stupid, apoi afișez un zâmbet larg și întreb politicos dacă ar putea să dea volumul puțin mai încet. Îmi aud și singură vocea ușor tăioasă, el își dă seama că abia așteptam să-i atrag atenția, dar pur și simplu nu e civilizată să stai cu sonorul pornit într-un autobuz expres plin până la refuz, în luna iulie, nu, așa ceva nu se poate.

— Păi, spune tatăl cel hipster și își duce mâna la ceafă, vă deranjează?

Vorbește în dialect de Stavanger.

— Da, este puțin cam tare, îi spun, continuând să zâmbesc.

Cu o față cam acră ia iPad-ul din mâinile copilului, care începe să urlă în ultimul hal, surprins și înfuriat la culme, iar cei doi bătrâni de pe scaunele din fața mea se întorc și mă fixează cu privirea, nu se uită la copil și la tatăl lui, ci la mine.

— Așa se întâmplă când nu vrei să oprești sunetul, spune tatăl. Ai deranjat-o pe doamna asta și acum nu mai ai voie să te uiți.

Autobuzul virează spre benzinărie, unde oprește pentru o pauză de toaletă și cafea, și, în timp ce copilul se zvârcolește pe scaun și urlă, îmi iau sacoșa și traversez grăbită culoarul dintre scaune, cu urlatul răsunând în urma mea.

Kristoffer și Olea mă așteaptă la stația Vinterkjær. Marthe nu este cu ei. Kristoffer e atât de înalt, iar Olea atât de scundă. La toamnă va merge la școală, dar mie mi se pare mult prea mică, slabă și fragilă, ca să înceapă școala atât de devreme.

— Mă bucur să te văd, îmi spune Kristoffer. Mă îmbrățișează lung, întinzându-și brațele în jurul meu și strângându-mă.

— Și eu mă bucur. Și ce păr lung ai acum, Olea, îi spun, mângâindu-i părul prins în coadă de cal.

— Ieri, Olea a învățat să înoate, spune Kristoffer.

Olea rânjește, îi lipsesc patru dinți din maxilarul superior.

— Am înnotat fără să mă țină tata.

— Vorbești serios? Ce descurcăreață ești, îi spun.

— Marthe mi-a făcut o fotografie. Poți să o vezi când ajungem acasă, spune Olea.

— Îmi imaginez că Marthe a stat la mal și a lenevit, spun în timp ce îmi pun sacoșa în portbagaj.

— Da, a lenevit tare mult, spune Olea cu satisfacție, de pe bancheta din spate.

— Nu-i frumos să vorbim așa despre alții, Olea, doar știi asta, îi spune Kristoffer și pornește mașina.

Mă întorc spre Olea, îi fac cu ochiul și îi șoptesc cu voce tare:

— Marthe *este* puțin cam leneșă.

Kristoffer tușește demonstrativ.

— Ei bine, *eu* pot să spun asta. Am voie să fac glume de genul.

Mi se pare foarte de tentant, oricum Marthe mai are nevoie de câte un șut în fund din când în când și e grozav să mă uit la Olea și să-i fac cu ochiul, să o fac să chicotească și să o uimesc cu glumele mele amuzante. Mergem cu mașina pe drumul de coastă și îi povestesc lui Kristoffer despre tatăl cel hipster care viziona *Pădurea Huckybucky* cu sonorul pornit.

— Și oamenii s-au enervat *pe mine*. Nu e ca și cum eu făceam zgomot. Iar tatăl a fost extrem de deranjat.

Kristoffer are un miros pe care îl recunosc, e mirosul de cabană, de vopsea, de apă de mare, de trup.

— Știi, nu-i mereu așa de simplu să îi liniștești, îmi spune.

— Dar tu nu ai lăsat-o pe Olea să stea cu tableta pornită, la volum maxim, într-un autobuz supraaglomerat, când avea doar trei ani.

— Sigur că nu. Dar oamenii se enervează foarte ușor din cauza copiilor și pur și simplu nu înțeleg cum stau lucrurile. Trebuie să îi lași pe copii să se comporte ca niște copii.

— Ți-a spus că asta e genul de lucruri pe care le spune Kristoffer: copiii trebuie să se poată comporta ca niște copii; sau că e important să-ți asculți corpul.

— Dar una e să râzi zgomotos și alta e să stai cu sonorul pornit, îi spun.

— Îmi dau seama că încerc prea mult să mă explic, asta dezvăluie faptul că pur și simplu e o chestie pe care nu o pot pricepe, iar Kristoffer ridică din umeri și-mi zâmbește scurt.

— Închipeie-ți, să stai cu sonorul pornit într-un autobuz plin de oameni, spun din nou.

— Mai bine inspiră adânc și liniștește-te, Ida, îmi spune și mă atinge amical pe coapsă.

Deschid gura, vrând să continui discuția, dar ajung la concluzia că oricum nu va înțelege. Lui Marthe îi pot povesti asta, de obicei îmi dă dreptate în chestiuni de genul ăsta, și ea se enervează când Olea face gălăgie. Mai e un lucru pe care mă gândisem să i-l povestesc, nu imediat ce ajungem, dar oricum diseară, după ce vom fi băuți câte un pahar de vin și Kristoffer s-ar fi dus să o culce pe Olea; atunci am să-i povestesc.

ACUM DOUĂ SĂPTĂMÂNI m-am dus în Göteborg, am luat trenul până acolo, de una singură, am dormit la hotel și dimineața am făcut o plimbare până la o clinică de fertilitate. Arăta ca orice alt cabinet medical, doar ceva mai îmbietor și mai luminos, cu plante yucca puse în ghivece mari, iar pe pereți erau atârinate fotografii înduioșătoare cu copii și mame sau cu ouă și păsări. Doctorul Ljungstedt avea un cabinet cu vedere spre sala de fitness de vizavi, astfel că puteam să privesc înăuntru și să văd oameni alergând pe banda de alergat sau ridicând greutate. Mi-a pronunțat numele cu accent suedez, nu a spus Ida, ci mai degrabă un Eida, Yjda, cu un *ei* pronunțat din gât, asta în timp ce tasta la calculator fără să se uite la mine. A parcurs rapid procesul, spunându-mi în care parte a ciclului menstrual ar trebui să încep cura cu hormoni, cum îmi vor extrage ovulele, iar astăzi urma doar să-mi ia niște probe de sânge și să-mi facă un consult ginecologic.

— Da, acum e *super la modă* să-ți congelezi ovulele, mi-a spus, de parcă tocmai încerca să-mi vândă vreun produs; doar că eu venisem deja acolo tocmai pentru asta.

— Am observat, i-am spus râzând.

Era o atmosferă destinsă, în curând urma vacanța de vară, în Göteborg era cald și frumos și mi-am rezervat o masă într-un restaurant în care mă gândisem să iau prânzul și să beau un vin

alb scump, să sărbătoresc faptul că-mi voi folosi economiile ca să-mi recoltez ovule și să le depun la bancă, ce chestie, voi avea un cont cu ovule.

— E o oportunitate *super mișto*. Dacă nu ai un partener sau dacă nu-ți dorești copii chiar acum, mi-a spus.

— Sigur, i-am răspuns. Mă gândeam să mă întorc chiar după vacanță.

— Poate că vei veni aici cu următorul tău iubit, peste câțiva ani, și vei putea folosi ovulele chiar și la patruzeci și doi sau patruzeci și trei de ani, a spus în timp ce tasta. Va fi *super-super mișto*.

Am încercat să-mi imaginez un iubit, m-am gândit la un bărbat înalt și bărbos, care peste câțiva ani va veni cu mine aici la cabinet; nu am reușit să-mi imaginez prea clar trăsăturile lui faciale, dar mi-am închipuit cum mă îmbrățișează în lift, la ieșirea din clinică, spunându-mi *Ida, acum vom fi părinți*. La un moment dat, m-am gândit în timp ce stăteam pe masa ginecologului, la un moment dat sigur voi reuși, la un moment dat, după toți bărbații aceia căsătorii sau cu iubite, neinteresați și neinteresanți, doar faptul că stăteam întinsă acolo m-a făcut să cred că într-adevăr se va întâmpla, că vor apărea atât bărbatul, cât și copilul, doar simplul fapt că mă aflam acolo și urma să fac asta era deja o promisiune că, odată, voi avea parte de mai multe.

Doctorul mi-a arătat cum mi se vede uterul la ecograf, m-a întrebat ce ocupație am, i-am spus că sunt arhitect.

— Atunci sigur proiectezi niște case frumoase, mi-a spus.

— Da, așa-i. E o firmă destul de mare, ne ocupăm mai mult de clădiri publice și genul ăsta de lucruri, planificare urbană; m-am oprit din vorbit după ce tocmai începusem o prezentare amplă a modului de împărțire a sarcinilor, cine ce proiecta, mi-am dat seama că nu are niciun sens să vorbesc despre lucrurile astea în timp ce stăteam acolo, cu picioarele larg desfăcute și cu un instrument în vagin. Când mă pregăteam să ies

din cabinet și să mă prezint la analizele de sânge, cu abdomenul încă rece și lipicios de la gelul folosit la ultrasunete, medicul mi-a spus că ar trebui să ne auzim peste vreo două săptămâni, când vor primi rezultatele analizelor, apoi vom stabili când vom începe, când va începe totul.

SIMINA RĂCHÎTEANU (n. 1991, Cluj Napoca) a absolvit Facultatea de Litere din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. În prezent, locuiește și muncește în București, este traducătoare de ficțiune și non-ficțiune, din limbile norvegiană, daneză și suedeză, iar din 2018 a devenit membră activă a Asociației Române a Traducătorilor Literari (ARTLIT). Debutul ei în traducere publicată l-a reprezentat romanul *Lupta mea. Cartea a doua: Un bărbat îndrăgostit*, de Karl Ove Knausgård (Litera, 2016, reed. 2017), apoi a continuat cu volumul de non-ficțiune *Unul dintre noi: Povestea lui Anders Breivik și a masacrului din Norvegia*, al prestigioasei jurnaliste norvegiene Åsne Seierstad (Art, 2018). Mai are în curs de publicare: cartea pentru copii *Sora de zăpadă. O povestă de Crăciun*, scrisă de Maja Lunde și ilustrată de Lisa Aisato (Arthur), volumul de non-ficțiune *Imagini preistorice*, scris de cercetătorul suedez Simon Stålenhag și ilustrat de Anna Davour (Paralela 45), dar și romanul groenlandez *Homo sapienne*, de Niviaq Korneliussen (Paralela 45).